ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3709 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 13 ՅՈՒՆԻՍ 1884 — Ն. Տ. 25 ՅՈՒՆԻՍ

ՊԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Եռամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 3 »
Օտար թղթատարով դրկուած 2 1/2 լիրա
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դրշ.
Երկու անգամի համար 2 դրշ է. աւելի անգամներու համար զատ տակարկութիւն կը լինի

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

40 ՓԱՐԱՁ — ՀԱՆԱՊԱՋՕՐԵԱՅ — 40 ՓԱՐԱՁ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆ

Դուրս գալացած լրագրոյս համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է.

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն խմբագիր Տ՝Օրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիզա փաշա Եօգուշը, Շարդ Զարշըսը թիւ 37 մասթի գրասենեակը։

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Զգալուած նամակ, յօդուած, եւայլն ետ չեն տրուիր։

Կ. ՊՈԼԻՍ 13 ՅՈՒՆԻՍ

ԽՈՒՌՔՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Թէեւ երէկ Բամազանի առաջին օրը լինելուն առթիւ կառավարական պաշտօնատունք գոց էին, սակայն Նախարարաց խորհուրդն արտասովոր նիստ մ՚ըրաւ ի Բ. Դուռն, ընդ Նախագահութեամբ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշայի։ Կը կարծուի թէ օրուան կարեւորագոյն խնդիրն եղած է խորհրդակցութեանց նիւթը։

Նախարարք, բարձրաստիճան կրօնականք և այլ բարձր աստիճանաւորք երէկ իրիկուն կայսերական պալատան մէջ ըրին երեկոյեան նախաճաշն (իֆթար)։

Աւստրիական դեսպան Պ. Քալիչէ Նախընթաց օրը վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունենալով, Ֆրանչիսկոս Յովսէփ կայսեր մէկ ինքնագիր նամակը մատոյց Ն. Կ. Վեհափառութեան։ Ն. Վսեմութիւնը միանգամայն ծանոյց թէ հասած էին այն 6 նժոյգները, զորս Աւստրիոյ կայսրն ընծայ ղրկած էր, և վեհ. Սուլթանին ներկայեց նժոյգները բերող դեսպանութեան գլուխ վինտիսկրաձ իշխանը։

Վեհ. Սուլթանն Ա. կարգի Մեճիտիէ պատուանշան տուաւ իշխանին։

Աւստրիոյ կայսրը գեղեցիկ կառք մ՚ալ ընծայած է, որ Թրիէստէի յառաջիկայ շոգենաւով մայրաքաղաքս կ՚սպասուի։

Բ. Դուռն երկուշաբթի օրը ծանուցագիր մ՚ուղղեց ամերիկեան դեսպանատան, ծանուցանող թէ կայսերական կառավարութեան և Միացեալ—Նահանգաց միջեւ կընքեալ առեւտրական դաշնագրին պայմանաժամը լրացած լինելով, Թուրքիա ներմուծեալ ամերիկեան վաճառներն այսուհետեւ ըստ արժէքին 0|0 ին 8 մաքս պիտի վճարեն։

Բ. Դրան կողմէ ֆրանսական դեսպանատան ուղղեալ ուրիշ ծանուցագիր մ՚ալ կը յայտարարէ թէ կայսերական կառավարութիւնը չընկրնար ընդունիլ Ֆրանսայի այն պահանջումը, թէ ըստ արժէքին 0|0 ին 8 մաքսատուրքէն և այժմ ի գործադրութեան գտնուող սակագինէն մին ընտրելու արտօնութիւն ունենայ, մաքսատուրք վճարելու սահմանեալ վաճառաց տեսակին համեմատ։ Օսմ. ծանուցագիրը կ՚ըսէ թէ ֆրանսական վաճառներն՝ ինչպէս առաջ՝ նոյնպէս և հիմա կեցած սակագնոյն համեմատ մաքս պիտի վճարեն։

Թարիգ լրագիրն՝ ստոյգ աղբիւրէ առնլով՝ կը ծանուցանէ թէ մեծ տերութեանց պատուիրակներէն բաղկացեալ յանձնախումբ մը պիտի կազմուի Սերպիոյ և Պուլղարիոյ միջեւ ծագած վէճը կարգադրելու համար։ Ռուսիա և Գերմանիա պընդեր են, որ այսպիսի յանձնախումբ մը կազմուի։ Թարիգ յոյս կը յայտնէ թէ Սերպօ-Պուլղարական վէճը պիտի կընայ կարգադրիլ ձեռամբ միջեալ յանձնախմբին։

Եւրոպական երկաթուղեաց գործին հետ Արեւելեան երկաթուղեաց միացման խնդիրը կընայ կարգադրուած նկատուիլ։

Նախընթաց օրը կայսերական պալատէն հրամանագիր մը հաղորդուեցաւ Մեծ-Եպարքոս Բարձր Սայիտ փաշայի, արտօնելով Բ. Դուռն որ Պ. Հիրշի հետ բանակցութեան մտնէ նոր գծին շինութեան համար։

Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Տատեան Վսեմ. Ցարութիւն էֆէնտի երէկ ժամ 7 ին յատկապէս կայսերական պալատն հրաւիրուելով, մինչև իրիկուն պատիւ ունեցաւ աշխատիլ Վեհ. Սուլթանին հրամանաց ներքև։

Գերմանական և աւստրիական դեսպանատանց առաջին թարգմաններն երէկ Բ. Դուռն երթալով՝ տեսակցեցան Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Տատեան Վսեմ. Ցարութիւն էֆէնտիի հետ։

Եպարքոսական թէղքերէ մը կը հրամայէ որ դատարանք և դատական գործոց Նախարարութեան գրասենեակները Բամազանի մէջ շաբաթն երկու օր միայն գոց պիտի մնան և միւս օրերը պիտի զբաղին հանրային գործերը փութացընել։

Թարիգ լրագիրը կ՚ըսէ թէ Աւստրիոյ կայսեր կողմէ վեհ. Սուլթանին ընծայեալ 6 նժոյգները չընաշխարհիկ գեղեցկութիւն մ՚ունին և անոնց արժէքն 50,000 ոսկի գնահատուած է։

Սուլթան Պայազիտի հրապարակին վրայ կառուցեալ կեդրոնական մատենադարանին բացման արարողութիւնն երէկ կատարեցաւ ի ներկայութեան հանրային կրթական Նախարարութեան բարձր պաշտօնատարաց։

Վեհ. Սուլթանը Թարապիոյ ծովեզրին վրայ գեղեցիկ գետին մ՚ընծայեց ծովային գործոց Նախարարութեան սպայակոյտի Նախագահ Հոպարթ փաշայի։

Արեւելեան Ռումելիի կուսակալ կավրիէլ փաշա յառաջիկայ շաբաթ օրը մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի յիւր պաշտօնատեղին։ Ն. Վսեմութիւնը Բ. Դրան և Արեւելեան Ռումելիի կառավարութեան միջև առկախ մնացեալ խնդրոց կարգադրութեամբ կ՚զբաղի այժմ։

Մաքսական սակագնոց խնդիրը քննող յանձնախմբին ռուսական պատուիրակ Պ. Ֆէմիրիազէֆ շաբաթս Բեգրսպուրգ ուղեւորեցաւ՝ նոր հրահանգներ ստանալու համար իւր կառավարութենէն։

Արքունի դանձը Բամազանի առթիւ 100,000 ոսկւոյ փոխառութեան մը համար բանակցութեան մտած է կայսերական Պանքային հետ։

Թէրճէմանի Հագիգաթ լրագիրն, որ 15 օր դադարման դատապարտուած էր, այսօր վերսկսաւ իւր հրատարակութիւնն, ընդարձակ դիրքով և աւելի ճոխ պարունակութեամբ։

Մայրաքաղաքիս հոլանտական նորընտիր դեսպանն երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Զմիւռնիոյ և Ցունաստանի մէջ պտոյտ մ՚ընելու համար։

Երկուշաբթի գիշեր Մեծ-կղզիի Ա.յօս-Տիմիթրի թաղն հրդեհ ծագելով, փայտաշէն տուն մ՚այրեցաւ և քովի տունն ալ վնասուեցաւ։

Ժուրնալ տը Քոնսթանթինոբլ կը ծանուցանէ թէ երբեմն Քուրիէ տ՚Օրիան լրագրոյ տնօրէն-արտօնատէր Ճիմբէթրի փաշայի մէջ կառքի մը ներքեւ մնալով մեռեր է։

Ոստիկանութեան Նախարարութիւնը թէ՝ Պոլսէն և թէ՝ Իսկիւտարէն հեծեալ ոստիկաններ ղրկած էր այն աւազակախմբին ետեւէն, որ անցեալ հինգշաբթի գիշեր Պէյքոզի շրջակայ Պողչալը գիւղը կոխելով, գիւղացւոց երեւելիներէն քանի մը մարդ լեռը տարած էր և 500ական ոսկի փրկանք կը պահանջէր։

Թէրճէմանի Հագիգաթ ծանուցանելով թէ յիշեալ ոստիկանք ետ վերադարձեր են, կ՚ըսէ թէ տակաւին լուր չէ առնուած թէ լեռը տարուած մարդիկ ազատ թողուա՞ր են։

Քէօթահեայի կառավարիչ Միւնիպ փաշա երէկ մայրաքաղաքս եկաւ հրաժեշտով։

Ճէրիտէի Հավատիս կը գանգատի թէ մսավաճառք Անատոլուէն եկած ոչխարաց հօտերէն միոյն մէջ ծագած հիւանդութենէն օգուտ քաղելով, սկսեր են մսին գինն հոխա գլուխ 40–60 փարա բարձրացնել, և այս խնդրոյ վրայ քաղաքապետութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իրաւամբ։

Շքոտրայէն յունիս 9 թուով հեռեւեալը կը գրեն Վիէննայի լրագրաց միոյն.

«Կուսինէէն ասա հասած լրոց նայելով, ամսոյս 3ին հեռեւեալ դէպքը պատահած է Կուսինէի մօտ։ Գրեթէ չորս շաբաթ առաջ քանի մը Գարատաղցիք, դեռ անծանօթ մը-նացեալ պատճառներով, Կուսինեցի երկու Իսլամ սպաննեցին։ Այս կրկին սպանութեան վրէժը լուծելու համար, սպանելոց հարազատներն ամսոյս 3ին սահմանագլխին վրայ Գարատաղցիներէ բնակեալ գիւղի մը վրայ յարձակեցան։ և այս առթիւ ծագած կռուին մէջ Իսլամք 13 Գարատաղցի սպաննեցին։

«Իսլամք իրենց տեղերը վերադառնալով իրենց շահատակութիւնը պատմեցին այն Օսմ. զօրաց, որք Կուսինէի շրջակայները կը բանակէին խռովութիւններն արգիլելու համար։ Շքոտրայի կուսակալ Մուսթաֆա Ասիմ փաշա, այս դէպքն իմանալուն պէս, վաշտ մը զօրք ղրկեց որպէս զի վերոյիշեալ դիրքը զօրացնեն, որոյ հրամանատարը ձերբակալուած է իւր անփութութեան հաշիւը տալու համար»։

Կ՚ըսուի թէ երկու կամ երեք պատուիրակներ պիտի ղրկուին ի Լոնտրա և ի Փարիզ՝ Օսմ. ընդհ. պարտուց արժէթղթերուն փոփոխման գործողութեան վրայ հսկելու համար։ Թէպէտ յիշեալ պատուիրակները դեռ չեն անուանած, բայց կը հաստատեն թէ անոնցմէ մին պիտի լինի Պետրոս էֆէնտի Բէրբէստէճեան։

Քորէսբոնտանս Բոլիթիք լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Աւստրիոյ գահաժառանգ Ռոտոլֆ իշխանին յԱրեւելս ըրած ուղեւորութեանն առթիւ, պատուանշաններ պիտի տրուին բազմաթիւ Թուրք, Սերպացի, Ռումանիացի և Պուլղար պաշտօնատարաց։

Գահիրէէն յունիս 16 թուով կը ծանուցանեն թէ խտիվը, Նուպար փաշայի և այլ քանի մը բարձր պաշտօնատարաց հետ, ամսոյս 24ին Գահիրէէն պիտի մեկնի յԱլէքսանդրիա։

Գահաժառանգ Ապպաս պէյ և նորա եղբայրը՝ Մէհմէտ Ալի պէյ Զուիցերիա ուղեւորեր են։

Մոնիթէօր Օրիանթալ լրագիրն՝ առանց ստուգութիւնն երաշխաւորելու՝ կը ծանուցանէ թէ Պ. Պ. Մէնելաս Նէկրոբոնթ, Վուրոյ և Մուծորուլօ սեղանաւորներն, որք Լորիոմի հանքին արժէթղթոց վրայ ապօրէն շահադիտութիւն մ՚ըրած լինելու ամբաստանութեամբ Աթէնքի մէջ ձերբակալուած և ապա ընդերաշխաւորութեամբ արձակուած էին, յաջողեր են փախչիլ ո՛չ միայն Աթէնքէն, այլ և Հելլենական հողէն, երբ լսեր են թէ ամբաստանութեան սենեակն որոշած է ելեղեռնադատ ատենին առջև ղրկել զիրենք։

Պաղատատէն կը ծանուցանեն թէ Ցիգրիս գետին ջուրերն զգալի կերպիւ նուազիլ սկսած են։ Քանի մը աւուր մէջ գետին մակերեւոյթը մէկ մէթրօ վար իջեր է։

Ողողեալ գաւառները տակաւ առ տակաւ կը ցամքին։

Արդէն ծանուցած ենք թէ ոստիկանութեան Նախարարութիւնը մտադիր է փողոցները թափառող աղքատիկ տղայոց համար աշխատութեան գործատուներ հաստատել։ Իր այս օգտակար ձեռնարկին մէջ յաջողելու համար 3 հազար ոսկւոյ տոմսակներ շրջաբերութեան հանած է, զորս բարեկեցիկ անձանց պիտի վաճառէ։ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան պաշտօնատան դիմացի շէնքին մէջ առժամապէս հաստատեալ գաղթականք ուրիշ տեղեր կը փոխադրուին, ըստ որում յիշեալ շէնքը գործատան պիտի վերածուի։

Սուրիա գաղթող Գերմանացի երկրագործաց բարեկեցիկ վիճակը Գերմանացւոց մէջ Սուրիա գաղթելու բաղձանք մը զարթուցած է, և Պերլինէն Ֆրանքֆորթի կաղէթին ուղղեալ հեռագրի մը նայելով, ընկերութիւն մը կազմուած է 20 միլիոն մարք դրամագլխով, որ Գերմանիայէն օտար երկիրներ գաղթել ուզող Գերմանացւոց դիւրութիւններ պիտի տայ Սուրիոյ մէջ զետեղուելու համար, ուր յատկապէս ընդարձակ հողեր պիտի գնուին Գերմանացի երկրագործաց տրամադրութեան ներքև դրուելու համար։

Ոստիկանութիւնը կը ծանուցանէ թէ նախընթաց առաւօտ Հայտար փաշայի երկաթուղւոյ գիծին վրայ մեռնող ոստիկանն ոչ թէ անձնասպանութիւն գործած է, այլ մեքենավարին անզգուշութեան պատճառաւ երկու կառքերու մէջ տեղը մնալով, ճմլուեր է։ Մեքենավարը ձերբակալուեր է։

Գոճա Մուսթաֆա փաշայի թաղը բնակեալ Հաֆըզ անուն փորագրիչ մը նախընթաց առաւօտ իւր տան մէջ ինքզինք ըէվոլվէրով զարկաւ սպաննեց։

Մեր վերջին թուոց միոյն մէջ ծանուցինք թէ ոստիկանութիւնն յաջողած էր ձերբակալել այն աւազակախմբին երեք անդամներն, որք ժամանակէ մ՚ի վեր Էյիրնէ-Գաբուի կողմերը կ՚սպասակէին։

Կը յիշուի թէ ոստիկանաց և աւազակաց միջեւ տեղի ունեցած կռուոյն մէջ, երկու աւազակ սպաննուած և երեք ոստիկանք ծանրապէս վիրաւորուած էին։

Կը լսենք թէ կայսերական կառավարութիւնը դրամական պարգեւներով վարձատրած է յիշեալ վիրաւոր ոստիկաններն, և անոնցմէ միոյն ալ յիսնապետի աստիճան տուած է։

Ռումանիոյ և Պուլղարիոյ միջեւ ծագած սահմանագլխի վէճը կարգադրելու համար՝ մեծ տերութեանց միջնորդութեամբ երկու սահմանակից կառավարութեանց պատուիրակներէն յանձնախումբ մը կազմուած էր։ Յիշեալ յանձնախումբը քանիցս գումարուելով չէ կրցեր համաձայնութեան մը գալ Արապ-Թապայի նկատմամբ և հետեւապէս Պուլղար պատուիրակներէն Սոֆիա վերադարձեր են։ Ռումանիոյ կառավարութիւնն այս մասին բողոքագիր մ՚ուղղեր է մեծ տերութեանց ընդդէմ Պուլղարիոյ կառավարութեան։

Պուլղարիոյ Ալէքսանդր իշխանը թէ՝ յիշեալ վէճին, և թէ Սերպօ—Պուլղարական վէճին, ինչպէս նաեւ Պուլղարիոյ մէջ տիրող խառնաշփոթութեան պատճառաւ յետաձգած է ի Գերմանիա ընելիք ուղեւորութիւնը։

Նիշէն կը ծանուցանեն թէ Սերպիոյ Միլան թագաւորն՝ Աւստրիոյ կայսեր կողմէն՝ ներկայ գտնուելու հրաւիրուեր է այն զինուորական մեծ կրթութեանց, որք Թրմբչիարի շրջակայները տեղի պիտի ունենան։ Սերպիոյ թագաւորն ընդուներ է այս հրաւէրն և բազմաթիւ զինուորական ուղեկցաց հետ ներկայ պիտի գտնուի Աւստրիական բանակին մեծ կրթութեանց։

Սքուբլինան իւր նիստերը պիտի դադրեցնէ ամսոյս վերջն, եթէ եւ մտացոյցի վիճաբանութիւնն աւարտէ։

ՓՈՂԷՐԱ

Երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս հասած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Թուլոնի (Ֆրանսա) մէջ քոլէրա ծագեր է։

Կայսերական կառավարութիւնն անմիջապէս զգուշական միջոցներ ձեռք առաւ Միջերկրականէն եկող շոգենաւերը քարանթինայի ենթարկելու համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—=—

Մկրեան Գեր. Տ. Յովհաննէս աւագ քահանայի կրտսերագոյն դուստր Տիկին Համասփիւռ Տէօքմէճեանի յուղարկաւորութեան հանդէսն երէկ տեղի ունեցաւ Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ մէջ։ Մայրաքաղաքիս գլխաւոր թաղերու քարոզիչ Ս. Հարք, թաղխորհրդոց անդամք և պատուաւոր վաճառականաց և արհեստաւորաց հոծ բազմութիւն մը փութացած էին ներկայ գտնուիլ այս տխուր հանդէսին, ի նշան այն համակրանաց, զոր կը տածեն առ որդեկորոյս հայրն։ Գեր. Խորէն արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ եկեղեցւոյ մէջ սրտառուչ դամբանականաւ մը գրուատեց հանգուցելոյն բարեմասնութիւններն, ողբաց նորա տարաժամ մահն և երկնային մխիթարութիւն հայցեց վշտաբեկ ծնողացն։ Հանգուցելոյն մարմինն արժանավայել չքով Ֆէրի-գիւղի գերեզմանատունը փոխադրեցաւ, և թաղման տխուր արարողութիւնը կատարուեցաւ ի ձեռն Օրմանեան Գեր. Մաղաքիա և Տէրմինասեան Վահան վարդապետաց։

Խմբագրութիւնս կը փութայ իւր ցաւակցութիւնն յայտնել Գեր. Տ. Մկրեան Հօր իւր այս անդարմանելի կորստեան համար և երկնից մխիթարութիւնը մաղթել։

Երէկ Քարբերդէն չորս ազգայնոց ստորագրութեամբ ի Պատրիարքարան եկած հեռագիր մը կը գանգատի տեղւոյն վարչական մէկ ժողովոյ (իսթիյար մէճլիսի) անդամոց հարստահարութեանց դէմ, և արագ տնօրէնութիւն մը կը խնդրէ ծանուցանելով թէ ժողովրդեան մեծ մասը կրօնափոխութեան պիտի դիմէ։ Հեռագիրը կը յարէ թէ արդէն այս մասին քանիցս Պատրիարքարանի դիմած են, բայց իրենց ձայնն անլսելի մնացած է։

Ակէ առաջ Պատրիարքարան այսպիսի գանգատագիր մ՚ստացած չլինելով, Պատրիարքական Գերփոխանորդ Հայրն երէկ դիւանատան մէջ քննութիւն մ՚ըրաւ և այս մասին ոչինչ գտնելով, այսօր գումարելի խառն ժողովոյ պիտի ներկայէ յիշեալ հեռագիրն ի տնօրինութիւն։

Երէկ Սամաթիոյ Ն. Վարդուհեան վարժարանի տարեդարձը լինելով, այս առթիւ հանդէս մը կատարուեցաւ վարժարանին մէջ ի ներկայութեան եկեղեցական դասուն և բազմաթիւ պատուաւոր արանց և տիկնանց։ Կիսմիւշեան Ն. Վարդուհեան տիկնոջ համար, որ նոյն վարժարանն շինութեան անմահ բարերարն եղած է, հոգեհանգստեան մաղթանքներ եղան, և ապա երկու սեռէ աշակերտաց կողմէ զանազան ճառեր արտասանուեցան, որոց մէջ նշանակութեան արժանի էր «Գթութիւն» վերնագրով նորահիւսուսանաւոր մը, զոր հեղինակած էր վարժարանին հայկաբանութեան դասատու Մ. Կիւրճեան էֆ։ Յետոյ վարժարանին յաջողագոյն աշակերտաց, որոց մէջ նշանակելի են բարձրագոյն կարգի ուսանող Պետրոս Յարութիւնեան և Հեկտոր Գրիգորեան, ոսկեզօծ դրքեր բաշխուեցան ի վարձ իրենց ըրած յառաջդիմութեան։

Մեր Զմիւռնիաբնակ ազգային գրագէտներէն Զիլինկիրեան Գրիգոր էֆէնտի, Պիպէռճեան էֆէնտիի աշխատասիրած «Ճաշակ արդի հայ մատենագրութեան» անուն պիտանի մատեանը գնահատելով, 10 օրինակ գներ և Զմիւռնիոյ վարժարանին աղքատիկ ուսանողաց նուիրեր է։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Ա՝ Պ. Ց. Ց. Ալլահվերդեան

Ստացանք ձեր նամակն, որով կը հարցնէք մեզ թէ «պաղպաղակ» բառն ինչո՞ւ ոնոմատոպոյէտ նշանակութեամբ գործածուիլն նորահնար չէ, ինչպէս կարծած էք դուք, և երկրորդ թէ՝ այդ բառ երկու նշանակութիւն ունի։ Ա. կը նշանակէ սառնատեսակ թափանցիկ քար, Բ. օշարակ տաուցեալ, այն է ոնոմատոպոյէտ։ Եթէ Վենետիկի Առձեռն բառարանէն զատ ունենայիք նաև նոյն վանքէն ելած հին բառգրքերն, այդ դիտողութիւնը մեզ ուղղելու ձանձրութիւնը չէիք ունենար։

ՁԵԿՈՑՑ

«Ուղեւոր Կ. Պոլսոյ» ստորագրեալ յօդուածին հեղինակէն կը խնդրուի որ լրագրոյս գրասենեակն հանդիպի և ինքզինք ճանչցնէ մեզ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ

Գահիրէէն յունիս 17 թուով կը հեռագրեն առ Թայմզ.

«Սքօթ Մոնքրիէֆ գնդապետն, Եգիպտոսի ելմտական վիճակին վերաբերեալ պատրաստած տեղեկագրի մը մէջ, ուժգնապէս կը պնդէ սա կէտին վրայ թէ իրաց այս վիճակին լուծումն ո՛չ թէ վարչութեան մէջ խնայողութիւններ ընելու, այլ արժէքներուն տոկոսը զեղչելու մէջ պէտք է փնտռել, առանց որոյ, ըստ իւր կարծեաց, ոչ մէկ կարգադրութիւն կրնայ ո՛չ գոհացուցիչ և ո՛չ տեւական լինիլ։»

Խտիվական կառավարութիւնը տեղական Պանքայի՝ երէն վերստին 400,000 ոսկի փոխ առեր է եռամսեայ պայմանաժամու, և այսպէս պիտի կրնայ վարչական ծախուց հանդուրժել մինչև օգոստոս։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պերլինէն յունիս 17 թուով կը հեռագրեն.

«Նորա Տայլէ Ամկէմայնէ Ցայթունկ լրագիրը՝ Հոլանտայի գահուն ժառանգութեան նկատմամբ Թայմզի և զանազան փարիզեան լրագրաց մէջ հրատարակեալ յօդուածոց պատասխանելով՝ դիտել կուտայ թէ Հոլանտական սահմանադրութիւնն յստակ և անվիճելի տրամադրութիւններ կը պարունակէ այս խնդրոյ վրայ, թէ այս տրամադրութիւնք կը մերժեն ամեն օտար միջամտութիւն, և թէ ներելի է այժմէն հաստատել թէ Հոլանտայի գահուն ժառանգութիւն Եւրոպական խնդիր մ՚ընելու փորձը չուրն ինկած է։»

ՅԱՐԵՑԵԱԼ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՑՍԵՐ ԴԷՄ

Պերլինի Թակպլատ լրագիրը կը պատմէ թէ, Վիլհելմ կայսր վիճակեցաւ ուղեւորելու խորհուրդն ի բաց թողելուն մրակ պատճառը սա է թէ քանի մ՚օր առաջ Էլզէր-Քէրտի մէջ Ամերիկացի մը ձերբակալուած էր կնոջ մը հետ, որոց կերպարանքը կասկածներ տուած էր։

« Բեռանց կառքին մէջ չորս ծըրար ուժանակ գտնուած էին, որք այս Ամերիկացւոյն կը վերաբերէին, և ոստիկանութիւնն համոզուած էր թէ յիշեալ պայթուցիկ նիւթերը դաւադրութեան մը պիտի ծառայեին ընդդէմ Վիլհելմ կայսեր, երբ Վիսպատէն գտնուէր »։

Միւնիխի մէջ ալ ուրիշ մարդ մը ձերբակալուեր է, Ամերիկացւոյն մեղսակիցներէն մին լինելու կասկածանօք։

Ցարդ չգիտցուիր թէ ո՛րչափ ճշմարտութիւն կայ այս պատմութեան մէջ։

ՄԱՐՈՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ճիպրալթար, 15 յունիս. — Ֆրանսական նաւախմբին գալուստը մեծ սրտայուզութիւն պատճառեց Մարոքի բնիկ ժողովրդեան մէջ։ Նաւախումբն հետեւեալ մարտանաւերէն կը բաղկանայ. Ռըսուիթապլ Բիշլիէօ, Թրիտան, Մարէնկօ, Ամիրալ Տիւբէրրէ, Թանէա, Իռանտել, Ռընար և քանի մը մեծ ծովառմբակիր շոգենաւք։

Մարոքի Ֆրանսական դեսպան Պ. Օրտեկա յատուկ պաշտօնով Մարոքի ներսերն ուղեւորեցաւ, նաւախմբին սպայից ոմանց ուղեկցութեամբ։ Նաւախումբն սպայից վերադարձին պիտի սպասէ Մարոքի ղուրերէն մեկնելու համար։

Հռոմ 15 յունիս.—Բօքոլոյ Ռօմանոյ լրագիրը կ՚ըսէ թէ ճշմարիտ է որ իտալական կառավարութիւնը՝ պարագայից պահանջած ուշադրութեամբ՝ կը դիտէ Մարոքի դէպքերն, որպէս զի իտալական շահերը չվնասուին ոչ մէկ պարագայի մէջ. բայց ոչ նուազ ճշմարիտ է որ այս դէպքերը ցարդ ո՛չ մտահոգութիւն, ո՛չ ալ երկիւղ պատճառած են։

Այն զրոյցը թէ իտալական նաւատորմը ճանբայ ելնելու պատրաստուած է, ինչպէս նաև այս օրինակ ամեն զրոյցք բնաւ հիմ չունին։

Հավասի գործակալութիւնն ալ իւր կողմէ հետեւեալ հեռագիրն հրատարակած է Թանճէրէն յունիս 15 թուով.

«Վերջնական համաձայնութիւն հաստատուած լինել կը թուի ընդ մէջ ֆրանսական դեսպանին և Մարոքի կառավարութեան։

«կը հաստատեն թէ Մարոքի Սուլթանը խոստացեր է Պ. Օրտեկայի կարգադրել ֆրանսական շահուց վերաբերեալ բոլոր խնդիրներըն։

«Այս իրողութիւնք բացարձակ հերքում մը կուտան այն յարձակմանց, զորս անգլիական մամուլը կ՚ուղղէ ֆրանսական աշխարհավարութեան դէմ ի Մարոք։

ՌՈՒՍԻԱ Ի ՄԷՐՎ

Ռուսական կաւկաս լրագիրը Ցոնտուքոֆ—Քորսաքոֆ իշխանին Մերվի մէջ ըրած ուղեւորութեան պատմութիւնը կը հրատարակէ։ Կ՚ըսէ թէ, Ճուճուքլի Գումի առաջուտ դաշտերուն մէջ կանգ առեր է գիշերն անդ անցընելու համար, և հազարի չափ տեղացի ձիաւորներէ բնդունուեր է, որք իրենց խաներուն և Մերվի զինուորական կառավարիչ Ալիխանոֆի հազարապետին հետ մեծ ցնծութեամբ ընդառաջ եկած էին։

Հետեւեալ օրն, այս ձիաւորները շարուեցան այն ճանբուն վերայ, որ իրենց ովասիսը կը տանի՝ ցեղ ցեղ բաժնուած և խաներն ալ իրենց խումբերուն գլուխը կեցած։ Իշխանն այս ձիաւորաց մէջէն անցաւ խօսքով բարեւելով և սիրալիր պատասխաններ ստանալով։ Այնուհետեւ հրամայեց որ բնիկներն իւր շուրջը ժողովին, և թարգմանի մը միջոցաւ իրենց ուղղեց բանախօսութիւն մը, նման այն բանախօսութեան զոր ուղղած էր Սարիքներու։ Հանդիսականք խորին ուշադրութեամբ կ՚ունկնդրէին. Առաջին կարգերուն մէջ հաւանութեան խօսքեր լսուեցան երբ իշխանը կ՚ըսէր թէ Ռուսիոյ նոր հպատակները պարտին խաղաղութեամբ ապրիլ, ջանալ իրենց բարօրութիւնն աւելցնել՝ առանց երկիւղ ունենալու իրենց ստացուածոց համար և առանց ուրիշին իրաւանց վնասելու։

Մայիս 4ին, կաւկասի ընդհանուր կառավարիչն ովասիսին արեւելեան մասը գնաց, և վէքիլ ցեղին կառավարիչ Եուսուֆ խանի բնակարանին մէջ անցուց գիշերն։ Այս բնակարանին մէջ կը բնակի Կիւլ-ձէմալ, որ Եուսուֆ խանի մայրն և Ակալ-Թէքէի և Մերվի խան Նուրվէրտիի այրին է։ Կիւլ-ձէմալ մեծ համբաւ ունի իւր հնապատակաց մէջ, և յոյժ նպաստած է Մերվի բնակչաց Ռուսիոյ հպատակ լինելու որոշման։ Ցոնտուքոֆ Քորսաքոֆ իշխանը Ռուսիոյ կայսեր կողմէ անոր մատոյց ոսկեթել և մուշտակաւոր չքեղ շրջազգեստ մ՚և ճոխ գօտի մը, որոյ վրայ թանկագին քարեր բանուած էին։ Ամեն նուէրներն յանձնելու միջոցին, իշխանն ըսաւ Նուրվէրտիի այրւոյն թէ Զարը, ճանչնալով նորա մատուցած ծառայութիւններն, ուզած է իւր երախտագիտութիւնը ցոյց տալ՝ իշխանին որդւոյն հրաման ընելով որ այս ընծայները բերդ բերէ։

Կիւլ-ձէմալ մեծ համեստութեամբ պատասխանեց թէ ինքզինք արժանի չէր տեսներ բարեսրտութեան սոյն օրինակ ապացոյցի մը, թէ խոր երախտագիտութեամբ զգածուած էր իւր հանգուցեալ ամուսնոյն որդւոյ շնորհուած բարեաց համար, և անբացատրելի երջանկութիւն մը կ՚զգար, իմանալով որ իւր մատուցած փոքր ծառայութիւններն սպիտակ Զարին ականջն հասած էին։ Մեկնելէ առաջ, իշխանն իւր որդւոյն հրամայեր է իւր կողմէ Կիւլ-ձէմալի յանձնել՝ ի նշան երախտագիտութեան իւր ասպնջականութեան համար, մանեակ մը, սանտր մը, և ականազարդ ապարանջաններ։ Կիւլ-ձէմալ ևս ի փոխարէն ճարտարարուեստ փոքրիկ կապերտներ ընծայեր է իշխանին։

Ասքապատի մէջ, Ցոնտուքոֆ-Քորսաքոֆ իշխանը Պարսից Շահին պատուիրակ Միրզա Մասսուրսա Խանին հանդիպեր է, որ յատկապէս եկած էր բարի գալուստ մաղթել կովկասոյ ընդհանուր կառավարչին։ Պատուիրակը, բաց աստի, Շահին եղբօր՝ Խօրասանի փոխարքային՝ կողմէ նամակ մը յանձներ է իշխանին։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ԿՐՆԱՊՆ ՀՐԱԺԱՐԻԼ

Նախընթաց յօդուածով մը խօսեցանք թէ եկեղեցւոյ իշխանութիւնն՝ անխառն ամենեւին յերկրաւորէ՝ քաղաքական իշխանութեանց ազդեցութեան ներքև չ՚անկանիր։ Այն որ մէկ անգամ քահանայ է՝ ի յաւիտեանս այնպէս է, և այն որ առաջնորդ կամ եպիսկոպոս է եկեղեցւոյ մը՝ ցկեանս այնպէս է։ Եպիսկոպոսը ի սկզբանէ անտի նկատեալ է միացեալ իւր թեմին հետ ամուսնութեան անլուծանելի կապերով՝ ինչպէս ձեռնադրութեան աղօթքները կը ցուցնեն։ Եկեղեցւոյ ամենէն գերագոյն ժողովներն ալ այս անխախտութիւնը պահելու հոգ տարած են կանոնական խիստ արգելքներով։ Թագաւորի կամ իշխանի կամքն այնչափ սիայն ազդեցութիւն կունենայ՝ որ եպիսկոպոսին վրայ եկեղեցւոյ արտաքին տնտեսութեան մասը կը վաւերացնէ, աւելի արգելք ըլալու համար որ՝ ո՛և է անիրաւ ձեռքեր եպիսկոպոսին կամ առաջնորդին իշխանութիւնը չկըրնան խանգարել։

Քրիստոնէութեան սկզբունքն ալ այսպէս կը պահանջէ, որովհետեւ սա կռապաշտական կրօնքներու պէս մարմնաւոր իշխանութեան հետ ծնած և զարգացած չըլալով, իւր կառավարութեան կերպը՝ իրրև զուտ աստուածակարգ սահմանադրութիւն՝ ամենեւին անկախ կը համարուի մարդկային իշխանութենէն։ Նախնի Քրիստոնեայք ցաւօք սրտի կը տեսնէին որ այն թուականին՝ յորում առաջին անգամ քրիստոնէութիւնն արտաքին կամ աշխարհավարական ազատութիւն վայելել սկսաւ, ներքին ազատութիւնը տակաւ առ տակաւ վտանգեցաւ։ Պատճառն այն է որ, աշխարհական իշխանութիւնը տրամաբանութեան և իրաւանց այնչափ կարեւորութիւն չտար, որչափ շահասիրութեան և զինու զօրութեան։ Մեծն Կոստանդիանոս շատ հանդիսաւոր առիթներու մէջ եկեղեցւոյ ներքին ազատութեան անբռնաբարելի ըլալն հրատարակեց, բայց մինչեւ վերջն իւր խոստման հաւատարիմ չմնաց, աշխարհական իշխանութեան հոգեւորականին խառնուելու յոռի օրինակն ինք տուաւ, հերետիկոսաց դէմ օրէնքներ հրատարակեց կամ ինք իրմէ կամ եպիսկոպոսաց թելադրութեամբ, իշխանութեան սահմանին մէջ գտնուած եպիսկոպոսները ի ժողով գումարեց, երբեմն երբեմն անմեղ եպիսկոպոսներ ալ գահընկէց ըրաւ, ինչպէս էր Ս. Աթանաս, առանց, սակայն, թշնամական դիտաւորութիւն ունենալու դէպ ի եկեղեցին։

Այս կայսեր յաջորդողներն առաւել եւս բռնացան, և մինչեւ զուտ եկեղեցական և վարդապետական խնդրոց վրայ իրենց ազդեցութիւնը ի գործ կը դնէին։ Ցաւալին այն է՝ որ եպիսկոպոսաց շատերն՝ մանաւանդ անոնք՝ որ ուղղափառութենէ խախտեալ էին՝ մարդահաճութեամբ և կուրաբար կը հնազանդէին կայսերական ազդեցութեանց՝ որչափ ալ անտեղի և անսահման էին այն ազդեցութիւնք. իսկ այն եպիսկոպոսք՝ որ այնչափ նախանձաւոր էին իւրեանց պաշտօնին որչափ էին հաւատոյ համար, որպիսիք էին Աթանաս, Բարսեղ, Յուսիկ, Հիլարիոս, Ամբրոսիոս և Մեծն Սահակ եւայլք, սաստկապէս կը բողոքէին, առանց անձնական նկատման, այս անիրաւութեան և այս անօրէն միջամտութեան դէմ։ Խնկելի յիշատակաց արժանի այս մեծ հայրապետներն աւելի ուրախութեամբ ընկալան մահ, աքսոր և հալածանք՝ քան թէ հաճեցան իրենց իշխանութեան պայմաններէն մաղիւ չափ հրաժարիլ։

Առաւել յունաց կայսերք սովորութիւն ըրած էին եկեղեցւոյ իրաց մէջ մատ խառնելը, և յայսմ՝ աւելի յանցաւոր էին Կոստանդնուպոլսոյ Պատրիարքները, որք Քաղկեդոնի ժողովէն ասդին իրենց հոգեւոր իշխանութիւնը պրեղերական պարտիզոնեան վերածելու համար՝ կերպ մը քաղաքականութիւն սեպած էին մարմնաւոր իշխանութեան հետ յարմարելով զարգանալը։ Ս. Սահակ հայրապետ երբ տեսաւ՝ որ Յունաց սահմանին մէջ եղող Հայոց վրայ իւր եկեղեցական իշխանութեան արգելք կը լինէին տեղական արքունի վերակացուներ. թէոդոս կայսեր բողոքեց՝ թէ ինչո՞ւ հայրապետ մը իւր սեպհական վիճակին մէջ անշխան կը լինի։

Եպիսկոպոսներն այսպէս պաշտօնի կոչուելնէն ետքը երբ դիմացնին արգելքներ տեսնէին, չէ թէ կը հրաժարէին, այլ իրենց իշխանութեան վրայ աւելի կը հաստատուէին։

Ս. Աթանաս տասն անգամի մօտ հալածանօք մերժուեցաւ աթոռէն, ամեն անգամ ալ ջանաց հաստատուիլ և շարունակել պաշտօնն իւր աթոռոյն վրայ։

Ս. Բարսեղ ծիրական ախտով տարիներէ ի վեր կը մաշուէր, բայց մէկ վայրկեան չհրաժարեցաւ պաշտօնէն։ Չի կ՚զգային այս հայրապետներն՝ թէ իրենց պաշտօնն ու կեանքը անխախտելի կնքով օծուած մէկ բաղդրութիւն մը եղած է։

Եկեղեցւոյ դիրքը երբ բարձրացաւ, և պետութեանց հետ հաշտական յարաբերութիւններ ձեռք բերաւ, արտօնութիւններն ալ յաւելցան. վասն որոյ, եկեղեցին իրաւունք ունեցաւ պարգեւներ, կալուածներ և ժառանգութիւններ ընդունելու. իրաւունք ունեցաւ իւր եպիսկոպոսին ուղղակի հսկողութեան ներքեւ հիւանդանոց, որբանոց, անկելանոց և դպրանոց ունենալու՝ և նոցա վերակացութիւնն եպիսկոպոսաց և սարկաւագաց յանձնելու։

Խորենացին կը գրէ.—

Եպիսկոպոսապետն Հայոց մեծն Ներսէս կոստանդնուպոլսէ և կեսարիայէ Հայաստան գալով՝ իւր հայրենեաց նախնի ուղղութիւնները վերանորոգեց. Յունաստանի մէջ՝ մանաւանդ ի մայրաքաղաքի տեսած բարեպաշտական կարգերը սահմանեց. երկրին բոլոր եպիսկոպոսները և գլխաւորները հաւաքելով՝ ողորմածութեան առաքինութիւնը պարտք դրաւ, կանոնական տուրք որոշեց առ ի դարմանել բորոտները, ուրուկները, անդամալոյծները, անծանօթ հիւրերը. իւրաքանչիւր գաւառի մէջ աղքատանոց և հիւանդանոց չինեց, որոց ծախքին յատկացուց գիւղեր, ագարակներ, տասնորդական հասոյթներ և պտղիներ։ Ասոնց ամենեցուն ընդհանուր մատակարարութիւնը յանձնեց իւր խոյդ անուն սարկաւագապետին։—

Նախնի եկեղեցւոյ եպիսկոպոսք՝ կորնթացւոց առաջին թղթոյն վեցերորդ գլխոյն իրաւաբանական ոճով՝ եկեղեցւոյ սրահը դեղչ պատրաստել ընելու իրաւունք ունեցան Թէոդոս կայսեր ժամանակ, որոյ Օրինագրոց Ի՝ գ գլխոյն 3 և 7 յօդուածներն այս արտօնութեան պայմաններն որոշած են։

Եպիսկոպոսներն օրինադրեալ պարտաւորութիւն ունէին ի հարկէն յորդորելու զդատաւորներն՝ որ կալանաւորաց և բանտարկեալց նկատմամբ մարդասիրութիւնը բոլորովին չմոռանան. պարտաւոր էին ամէն չորեքշաբթի և ուրբաթ օրեր անձամբ կամ փոխանորդաբար այցելութիւն տալ գերիներուն և բանտարկեալց։

Կայսերք հրովարտակներու մէջ արտօնութիւն նշանակած էին եպիսկոպոսաց որ հսկեն քաղաքապետաց վրայ և չթողուն որ հակառակ կայսեր կամաց ի ծածուկ բռնանան և կեղեքեն զժողովուրդը։

Նախնական այս աւանդութեանց համաձայն՝ պատրիարքաց և առաջնորդաց հսկողութեան ներքև հիմայ ալ կան հիւանդանոցներ և վանքեր, որոց հասոյթները թագաւորական հրովարտակներով վաւերացեալ են. կան թաղային կամ եկեղեցական առեանները, մանաւանդ ազգային առտնին խաղաղութիւն և բարեկարգութիւն պահպանելու։

ԹԵՈԹՕՆ ՄԱՍԻՍԻ

(25)

ՅՕՐԹԻՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՕՊԼ

ԳԱՂՏՆԻՔ ՆՈՐ ՓԱՐԻԶԻ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՍԱՏԱՆԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԸ

Ժ.

վկայագրերուն պէս։

Այո՛, օտարազգի միլիոնատէրք յոյժ կը փափաքին այդ արտօնագրերը ձեռք ձգել, որովհետեւ ադով փարիզեան բարձր դասու ընկերութեան մէջ կրնան ազատ մուտք վայելել, որովհետեւ երկու կամ երեք հարիւր ֆրանկներու քուէն, որոյմէ չեն ճանչուիր բնաւ, անմիջապէս իրաւունք կուտայ անոնց պարզ մահկանացուներէ գեր ի վերոյ դասուելու, և թէ՛ անցեալին և թէ՛ ներկային մէջ անստգիտ հռչակուելու։

Իրաւ է թէ մանրամասն տեղեկութիւններ չքաղուած լինելուն պատճառաւ, սոյն ակումբներուն մէջ կ՚ընդունուին երբեմն Հարաւային Ամերիկայի մէկ հանրապետութենէն խոյս տուած կառավարական պաշտօնակալ մը, որ իւր երկրին ստակը չորթած է, կամ փորթուկալցի իշխան մը, որոյ հարստութեան ծագումը գերեվճառուիլ եղած է։

Սակայն ասոնք թեթեւ սխալումներ են, որոց կարեւորութիւն չընծայուիր, որովհետեւ փարիզ ի հաշիւ չառնուր մեր սահմանագիտներէն դուրս ի գործ դրուած վատ արարքներն, և օտարազգիներէ բան մը չպահանջեր, ոչ իսկ քիչ մը սրամտութիւն։

կը բաւէ որ առատ ոսկի ցուցնեն, եթէ կը փափաքին որ ամենէն խստապահանջ և ամենէն անհաղորդ ընկերութեան մը դռները բացուին իրենց առաջ։

Ո և է ամերիկացի մը, եթէ փարիզ գալով հանդէսներ տայ, ամենահամոզիչ կերպով կը հաստատէ թէ մեծափարիմ անձ մ՚է, թէ կարելի է վարկ բանալ իրեն, և ընդունիլ իւր հրաւէրներն։

Ստոյգ է թէ գոհարեղինաց վաճառականներու բերանը կ՚այրի երբեմն, այսու հանդերձ խնջոյքի և պարի հրաւիրեալք գոհ կը լինին միշտ, և բնաւ մտքէ չեն անցներ սոյն անդրածովեան կամ անդրալեռնական հարստութեանց ծագման վրայ խուզարկութիւն ընել, խուզարկութիւն, զոր անշուշտ պիտի ընէին, եթէ խնդիրը Ֆրանսացւոյ մը վրայ լիներ։

Պ. Գարատոզ տը Գօլօրատօ, որ անխոստովանելի միջոցներով չէր շահած իւր միլիոններն, անշուշտ խիստ դիւրաւ մտած էր իւր ուզած ակումբին մէջ։

Իւր նախամեծարութիւնն ո՛չ թէ ամենէն ազնուապետական, այլ ամենէն փայլուն ակումբին տուած էր, այսինքն անոր, ուր ամենէն խոշոր խաղարկներով կը խաղցուէր, որու ամենէն շատ հարուստներ, ամենէն շատ տիտղոսաւոր, աստիճանաւոր, կամ պարզապէս ճոխ կենսասէրներ անդամակցած էին։

Սոյն որոշումը տուած ժամանակ, փորձուած չէր ո՛չ հոն գտնելիք զուարճութիւններէն, ո՛չ այն դիւրութիւններէն, զորս պիտի ունենար մտերմական յարաբերութիւններ կապելու համար։

Իրաւ է թէ Սան-Ֆրանչիսկոյի տիեզերական խաղատանց մէջ խաղացած էր ժամանակաւ, և մինչև իսկ մոլեգնութեամբ, մէջքը դանակ մը, և ձեռքին տակ ատրճանակ մ՚ունենալով. բայց այն ժամանակէ ի վեր, որ Նէվատայի հանքին տիրելու համար վեց ամիս պատերազմ մղելով նորանոր յուզումներ զգացած էր, մանաւանդ այն ժամանակէ ի վեր որ յոյժ հարուստ եղած էր, խաղի թղթով կամ տապեղուլունքով բաղդը փորձելէ հաճոյք չէր զգար։

Եթէ լսէ մը քննենք, կը տեսնենք որ խաղաստուիլ թիւնն ընչաքաղցութեան մէկ երեւոյթն է. այդ սէրը մարած էր Մարսելի սրտին մէջ, որովհետեւ այլ ևս պէտք չունէր ստակ շահելու։

Իւր միլիոններուն բարձրէն կանաչ գորգին կը նայէր, առանց տեսնելու այն ոսկիներն, որք կը գլորէին անոր վրայ, ինչպէս որ Մօն-Պլանի գաղաթին վրայ կայնող հաճոյաշրջիկը (Բո-ջէ-Ն) չնշմարեր հելվետական ձորերուն հունձքերը։

Չէր փափաքեր նաեւ զբօսանաց ընկերներ գտնել, որովհետեւ «Ֆօլի (1) կամ տարփանաց կենցաղ մը վարելու համար չէր եկած ի փարիզ։

Մտերմական խօսակցութեանց համար, Ցօմինիգի ընկերութիւնը լուսի կը բաւէր իրեն, և, եթէ իրեն մնար, լաւագոյն պիտի համարէր գանատական որսորդութեանց և գալիֆօրնիական արշաւանաց վրայ պատմութիւններ լսելով երեկոյթներն անցընել, քան թէ երթալ անգլիացի կառավարներու արժանեաց վրայ հմտալից բանախօսութիւններ, կամ թէ գուսաներգակ երգչուհւոյ մը տարիքին վրայ անվերջանալի վիճաբանութիւններ մտիկ ընել։

Սակայն Մարսէլ, իւր յանձն առած պարտականութիւնն յաջողապէս ի գլուխ հանելու համար չէր կարող իւր ապարանքին մէջ փակեալ մնալ, և իւր փնտռած անձերը գտնելու լաւագոյն միջոցն էր փարիզի ամեն կարգի ընկերութեանց մէջ մտնել։

Ճշմարիտը խօսելով, ակումբներու մէջ ո՛չ իւր հօր բարեկամներն և ո՛չ թշնամիները գտնելու յոյս ունէր, բայց գիտէր որ մարդ շատ բան կը լսէ հոն։

Սոյն մեծ ընկերութիւնը, ուր հարիւրաւոր անդործ մարդիկ կը մտնեն և կ՚ելնեն, կարծես աւազաններ են, որոց մէջ կը թափին քաղաքին բոլոր լուրերն։

Այնպիսի ժամեր կան, զոր օրինակ երեկոյեան ճաշէն առաջ և թատերական ներկայացումներէ վերջ, յորում կը բաւէ որ մարդ չմնին մտենայ, որպէս զի անմիջապէս գայթակղալից մտերմութիւններու և գոյնզգոյն չարախօսութեանց տարափէ մը բռնուի։

Սոյն պատմութեանց մէջ ամենէն հանրածանօթ անունները կ՚ընկերանան այնպիսի անուանց, զորս մարդ չյուսար բնաւ լսել անդ։

Այս ակումբներուն մէջ ամեն բանի, մինչեւ իսկ ամեն մարդու վրայ կը խօսուի. լաւ կազմաւորեալ շաղակրատութիւն մը, անվերջանալի անխորհրդապահութիւն մը կը տիրէ հոն։

Եթէ կօթա և պօթէն օրացոյցները քովքովի դրուին, չեն հայթայթեր թերեւս կէսն այն տեղեկութեանց, զորս ուշիմ ունկնդիր մը կրնայ հաւաքել ակումբի մը մէջ քիչ մը կենալով։

Մարսէլ սոյն հանապազօրեայ պատեհութիւնները ձեռքէ չէր փախցներ. բաց աստի, իւր դրամական վիճակը թոյլ չէր տար իրեն մենակեաց կեանք մը վարել. միլիոնները պարտականութիւններ կը դնեն մարդուս վրայ, և փարիզ չներեր այն անձանց, որք իրենց միլիոններն ի հանդէս չեն ածեր. եթէ մինչեւ իսկ անապատականի մը ճաշակներն ունենան, չեն կրնար Տիվալ ճաշարանը ճաշել, ոչ ալ ոսկրանիշն երկու սուի ուիսթ խաղալ. իրենց հարստութիւնը կը դատապարտէ զիրենք մեծ խաղարկներով խաղալու և յաւիտեան Անգլիական սրճարանը ճաշելու։

Մարսէլ այս ամենը գիտէր. գիտէր նաեւ թէ գաւլիֆօրնիացի իշխան Պ. Գարատոզ տը Գօլօրատօյի նեբելի չէր համեստ կեանք մը վարել, եթէ չէր ուզեր տարօրինակ բամբասանաց տեղի տալ։

Երբ մարդ իւր ոսկին ափռէ, փարիզ հոգ չըներ գիտնալու թէ այդ ոսկին ի՞նչ ծագում ունի. բայց երբ մարդ ոսկին պահէ, փարիզ յօժարակամ կը հրաչակէ թէ գողցուած ոսկի է այն. ոսկին պահել, կամ ծածուկ բարեգործութեանց յատկացնել, մի և նոյն բանն ըսել է փարիզի համար, և Մարսէլ չէր ուզած փարիզի թշնամութիւնն իւր վրայ հրաւիրել, գաղտնի բարեգործութեանց միայն անձնատուր լինելով։

(Շարունակէի)

(1) Սէօրի անգլիերէն բառ մ՚է, որ կը նշանակէ բացօթեայ մարմնամարզք, ինչպէս ձիարշաւ, կառարշաւ, նաւարշաւ, որսորդութիւն եւայլն։ Ս. Թ.

պանելու խորհրդարաններ, հիւանդանոցներ, դպրանոցներ և որբանոցներ մատակարարելու տեսչութիւններ, ինչպէս կը տեսնենք Սահմանադրութեան մէջ. միայն թէ քահանայի և սարկաւագի միջամտութիւն չգործածուիր, գուցէ չափազանց կը կասկածին այժմու աշխարհականք իրենց հոգեւոր պաշտօնէից վրայ, և իրենք իրենց վրայ ծայրայեղ վստահութիւն ունին թէ՛ տնտեսութեան և թէ՛ հաւատարմութեան մասին։ Եպիսկոպոսներն հիմայ՝ արտօնութիւն ունին կուսակալաց և գաւառապետաց առջև մարդասիրութիւն ցուցադրելու պաշտօնը և ծածուկ անիրաւութեանց դէմ յայտնապէս բողոքելու արտօնութիւնը, և ո՛չ այսչափ, մինչև համարձակ աթոռ և կարգիք ունին տերութեան վարչական ժողովոց մէջ։

Մեր բարեգութ վեհապետը, թէպէտ և մեզ նկատմամբ այլակրօն, սակայն մարդասիրական գաղափարի կողմանէ շատ գերազանց զգացմունք ունի առ ամենայն եկեղեցիս քրիստոնէից և դէպ ի նոցա աւանդական արտօնութիւններն։

Խնդիր է դիտնալ՝ թէ քանի որ եպիսկոպոսաց պաշտօնին մէջ թէ՛ հոգեւորական և թէ՛ մարմնաւորական տեսակէտով սկիզբէն ի վեր մի և նոյնութիւն կայ, պատճառն ի՞նչ է՝ որ հին հայրապետներն և եպիսկոպոսներն մինչեւ ցմահ և ամենայն չարչարանք առանց հրաժարելու կը չարունակէին իրենց պաշտօնը, այժմու հովիւները չափազանց դիւրաղգած կը լինին և պատրուակներ կը փնտռեն պաշտօնին ձգելու։ Կը հալածուէին հիները, սակայն կը ճգնէին և կը չանային վերահաստատուելու իրենց պաշտօնին վրայ, այժմու նորերը կ՝աղաչուին, յերես անկեալ կը պաղատուին, սակայն մէկ մէկ պատճառանքներով հրաժարելու միջոցը ձեռք բերել կ՝ուզեն։ Եթէ օդը չյարմարիր իրենց, առաջնորդներն օդափոխութեան և անանձելու համար եպիսկոպոս եղեր են թէ հոգիներ փրկելու՝ ուր որ գտնուին և ո՛րքան որ ունենան ժողովուրդ։ Եթէ թեմական հասոյթը չբաւեր իրենց բարեկեցութեան, պէտք չէ՞ որ աւելի ուրախ լինին թէ կը պակսի իրենց մատէն անիրաւ մամոնայի փոքրութիւնը, պէտք չէ՞ որ մտքերնին բերեն Պօղոսի ընթացքն, որ այսպէս կ՝ստորագրէ — էիրեմ ասասելու և էիրեմ նասալել —։ Եթէ տեղական իշխանութեան հետ չյարմարելնուն համար կը հրաժարին, խոհեմութիւն թող ձեռք առնուն յարմարելու. և եթէ որ և է միջոց անկարելի կ՝ըլլայ, թող մեկուսանան ժամանակ մը մինչեւ փոփոխութիւն մը վրայ գալով, ամէն բարեկարգութիւն իւր առջի վիճակը գտնէ։ Եթէ նոյն իսկ իրենց ժողովրդեան հետ չկրցան յարմարիլ, և անոր համար կը հրաժարին, մը՛ռած՝ անդամ կարելի չէ՝ թէ ի՞նչպէս եպիսկոպոս մը հաճոյ չը լինիր իւր ժողովրդեան՝ եթէ իսկապէս հովիւ է, դարմանիչ է, խրատիչ է, ուսուցիչ է, անոխակալ է։ Առաջնորդ եպիսկոպոսն իւր կարգին բարձրութենէն չանալով՝ համարելու չէ թէ պէտ է ժողովրդեան, այլ էրդ՝ պէս յաճումն հոգեւոր շնորհաց ի ժողովրդեան. —ոչ երբէ պէտ ինքեան ընդհանրապէս՝, —յլ էրդ՝ պէս եմ ընդհանրապէս յերոց—Բ. կորնթ. Ա. 23։

ԱՍՈՂԻԿ

ԱՏԱՆԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Ատանա, 1 մայիս 1884

. . . Խմբագիր Տէր·

Մանդումէի 5388 թիւ թերթին մէջ կէօվտէրէլեան Գրիգորի ստորագրութեամբ Ատանայէն մայիս 4 թիւ կրող հայերէն նամակ մը կարդացինք, ի պատասխանի Մասիսի ապրիլ 24 թուով հրատարակեալ սա լուրին, թէ Կիլիկիոյ վեհ. կաթողիկոսի դէմ 7–800 ստորագրութեամբ բողոքագիր մը հասած է։

Նամակին հեղինակը կը տրամաբանէ թէ «Պէտք է գիտնալ որ Ատանայի պէս քաղաքի մը մէջ 7–800 ստորագրութիւն հաւաքելու համար բաւական օր, ձայն և աղմուկ պէտք է, մինչդեռ այդպիսի հանրագրի մը և ոչ իսկ գոյութիւնը լսուած է . . . և թէ բաղդախնդիրք կամ պարագլուխք խռովարարք ոմանք ի շնորհս Պատրիարքարանի յաջողած ըլլան կեղծ ստորագրութիւնք հնարել և կամ անտէր կնիքներու տոպրակով մը մրոտած ըլլան չինծու հանրագիր մը . . , և թէ ի՞նչ հարկ կայ այսպիսի տղայական, անպիտան և սուտ ու սխալ հրատարակութեամբ լրագիրներ լեցուցնել, և հասարակութիւնը խաբել աշխատիլ թաքուն նպատակի մը հասնելու համար»

Ստորագրողն, որ կարծեմ ասկէ առաջ այդ հանրագրին 7–800 ստորագրողաց համակարծիք էր, և այժմ վեհ. կաթողիկոսին սիրելի երեւնալու համար որոշած է գործիք լինել նմա, անզգայապէս մոռցած է առ Պատրիարքարանն ուղղուած հանրագրերու մէջ իւր ստորագրութեան ալ գտնուիլն. և որովհետև ուրիշի կողմէ չարադրուած անտեղի և անճաշակ հեղինակութիւնն ստորագրած է, հարկ չեմ տեսներ ուղղակի իրեն պատասխանել և խօսքերս նոյն իսկ հեղինակին կ՝ուղղեմ։

Հեղինակը(*) տգէտ է փաստաբանական ոճերով, որ աւելի չարամիտներու մեծոտն է, արեւուս փայլող ճառագայթները սև քօղի տակ ծածկել։ Այո՛, Ատանայի մէջ իրենց համար ո՛չ 7–800 ստորագրութիւն, այլ նորա 1|8 մասը անդամ հաւաքել դժուար է հանրագրին ստուգութեան համար փաստաբանել աւելորդ կը սեպեմ, քանի որ ստոյգ աղբիւրներէ տեղեկութիւն առած եմ թէ, նոքա սոյն հանրագրով ո՛չ միայն բողոքած են, այլ և այս մասին յատուկ քննիչի մ՝ալ զրկուիլը խնդրած են։

Նախ հեղինակն, եթէ իւր հեղինակութեան ճշմարտութեանը վրայ կասկածներ չունէր, պէտք է՞ր որ ուրիշ սոսկականի մը ստորագրեմ տար, մինչդեռ այդ անձը բառ մը իսկ չհասկար։

Բայց մեր խելքը չհասնիր, ուստի կը հարցնեմ՝ հեղինակին, թէ իր անուանած այդ բաղդախնդիրներն և խռովարարներն ո՞յք են, որք ի շնորհս Պատրիարքարանի կը թերեւս իւր սրտի խորը թաղուած էր տարիներէ ի վեր, և ահա այսօր իւր գրչի ծայրերէն դուրս կը ժայթքէ և կը յայտնէ թէ թաքուն նպատակ մ՝ինը ունի։

Բայց ի զուր կը ճգնի հեղինակը։

Բաւական է որ ինքնին զարթնուքունէն, ակնարկ մը ձգէ իւր չորքը և տեսնէ թէ այլ եւս Հայ հասարակութիւնը չ՝ուզեր այդ տեսակ ճիգութիւններ, որպէս արդէն փորձով իսկ համոզուեցան.

Հեղինակը թող խորհի թէ մօտ երկու ամսէ ի վեր վեհ. կաթողիկոսը Ատանայի մէջ ի՞նչ ընդունելութիւն գտած է և ի՞նչ բարեկարգութիւններ մուծած է անդ. ո՛ր և է խընդրոյ և դատի համար աղգային քանի՞ անհատներ ունի իրեն դիմող, բացի իւր մի քանի համախոհներէն. տղայոց և աղջկանց վարժարանի քննութեան հանդէսները կատարուեցան, որոց վերջնոյն միայն ներկայ գտնուելով՝ նոցա անկարգութիւնը ինքն ալ խոստովանեցաւ, բայց անոնց բարեկարգութեան համար ի՞նչ միջոցներ ձեռք առաւ. եկեղեցւոյն խանգարեալ վիճակին համար ի՞նչ խորհեցաւ։ Ո՞ր ատեն ժողովուրդը խրատեց, յորդորեց կամ դատապարտեց։ Ժողովրդեան ճիգերէն և բուռն աղերսներէն դըրգռեալ Սահմանադրութիւնը վերահաստատել ձեռնարկեց. սակայն ցարդ ի՞նչ յաջողեցաւ ընել։ Հասարակութիւնն այս ամենը գիտնալով, իրաւունք ունէր նորա գալըստեան պահուն չդիմաւորել զինքն, ինչպէս որ պատահեցաւ։

Ահա ուրիշ մեծ սուտ մ՝ալ զոր կը ճգնեն՝ հասարակութեան կը՝ացնել։ Վեհ. կաթողիկոսը առաւօտուն կանուխ չմտաւ Ատանա, այլ ժամը հինգն էր. Սիսէն գիշերուան ժամը եօթնին եկալ չ՝ելալը մենք չենք գիտեր. թերեւս հեղինակը հետը եղած ըլլայ. միայն թէ Սիսէն մինչև Ատանա 15էն 18 ժամուան ճանապարհ է։ Մեր բարեկամը ի՞սկ դիւրին և նորահնար ճամբայ գտած ըլլալու է վեհ. կաթողիկոսը քանի մը ժամուան մէջ Ատանայ բերելու համար. սակայն մենք լաւ գիտենք որ կաթողիկոսն՝ իւր գոյքին Ատանայ մտնելէն երեք ժամ վ՝ըրջը մտաւ յԱտանա. այդ միջոցին Քէրէմիրճի Հաննէ անուն անձի տունը կը սպասէր թերեւս դիմաւորողներ ունենալու յուսով. հուսկ յետոյ հեղինակին կողմէն բաւական սեպուած ոստիկաններու և 2000ի մօտ ժողովրդեան տեղ, չորս ոստիկան և հազիւ հազ հարիւրի չափ անձինք զինքը դիմաւորեցին, որոց մեծ մասը բողոքական հանդիսատեսներ էին։

Հեղինակը կ՝ըսէ թէ «ցաւ է մեզ տեսնել որ կեդր. վարչութեան գործիչները փոխանակ աւելի խոհեմութեամբ և հեռատեսութեամբ սիրոյ և եղբայրութեան հոգին ազդելու ի մեզ, հետզհետէ ցուրտ և պաղ հովերով թունաւորել կ՝աշխատին զմեզ»։

Ո՞հ, երանի էր թէ ինքն այդ խրատէն մաս մը առնելով՝ զգաստուէր, և փոխանակ այլոց չիրը դատելու, իւր աչքի գերաններն հանելու ջանար և զգաստանար. լաւ կ՝ըլլար եթէ այդպիսիք իրենց խիղճերու դռները ճշմարտութեան և արդարութեան դէմ փակելու տեղ սլմափին, որով յայնժամ կիլիկիոյ մէջ յառաջդիմական քայլերու առջեւէն խոչնդոտներ կը պակսէին։

Ընկերական

(*) Կը կարծուի թէ կղերական մ՝է։

Բայց մեծապէս կը ցաւիմ որ ձեր պատուարժան թղթակցութիւնը կ՝անգիտանայ թէ երեք տարիէն աւելի է որ Ճանիկի՝ վիճակի փոխ-առաջնորդն եմ. եւ թէ այդ ձեռնադրութենէն երկու ամիս առաջ Մատթէոս սրբազան՝ որ վիճակիս առաջնորդն էր՝ վախճանած էր։

Ճանիկ՝ երկար տարիներէ ի վեր առաջնորդական առանձին վիճակ լինելով միշտ ունեցած է իւր Սահմանադրական ժողովն՝ եւ նախագահն ունի քանէն աւելի նկեղեցիք, որք բընականաբար պէտք կ՝զգան քահանայից ձեռնադրութեան. երբ իւր ժողովն ընծայացուները քննէ եւ նախագահն արժանաւորութեան վկայականը տայ, ըստ օրինի՞ով կրնայ արդեօք լինել այդ ձեռնադրութեան։

Սակայն եւ այնպէս մեք դարձեալ օրինաւորութիւնն յարգելու համար, եւ յապացոյց առաջնորդական իրաւասութեան մասին մեր ունեցած նախանձախնդրութեան, յղած եմք նախապէս յիշեալ ընծայացուներն ի Տրապիզոն առ հոգելոյս Սրբազանն, մինչ կենդանի էր, ի ձեռնադրութիւն. բայց Նորին Սրբազնութեան հիւանդութեան եւ ապա ցաւալի մահուան պատճառաւ, երբ մի ամսոյ մէջ անդր դեգերելէն յետոյ ձեռնունայն վերադարձան, հարկադրեցանք յայնժամ դիմել առ Գեր. Եղեսեան սրբազան, որոյ մասին կարծեմք եւ ոչ ոք իրաւունք ունի մեղադիր լինել Նորին Սրբազնութեան։ Նախ որ Էջմիածնի Ս. Սինոդի կողմանէ Եղեսեան սրբազանի կարգալուծութեան մասին յայտարարութիւն մը տեսնուած չէ, եւ հետեւաբար տակաւին մի բարձրաստիճան եպիսկոպոս է, եւ երկրորդ՝ եթէ առ Նորին Սրբազնութիւն չդիմէինք, հարկ կը լինէր զրկել կամ յԵրզնկա կամ ի Սեբաստիա եւ կամ ի Սիս, որք յոյժ հեռի են Ճանիկէն։

Ուրեմն նոքա, որ այս՝ եւ հետզհետէ լինելիք ձեռնադրութիւնները իբր մեծ յանցանք կը վերագրեն Եղեսեան սրբազանի, մեծապէս կը սխալին, զի վիճակէս զրկուած պաշտօնական գըրութիւններ ունի ի ձեռին, եւ թէ մի սրբազան պարտք կը կատարէ. մանաւանդ որ Նորին Սրբազնութիւն ձեռնադրութեան խորհուրդ կատարելու համար այնչափ խստապահանջ է ընծայացուաց արժանիքը քննելու մասին, որչափ չունի եւ ոչ մի եպիսկոպոս։

Ասոր մի ապացոյցն է Նորին Սրբազնութեան 36 ամեայ եպիսկոպոսութեան շրջանի մէջ հազիւ 35 քահանայ եւ երեք վարդապետ ձեռնադրելն առանց երբէք «ոչ՝ ՝ռնելու» և պահանջելու. բաղդատեցէք դայս Հրաշագործի 15 ամեայ եպիսկոպոսութեան հետ, որ միայն մի պտոյտի միջոցին ի Հայաստան 73 քահանայ ձեռնադրած է. բաղդատեցէք . . .

Խմբագիր Տէր, յանուն անկողմնակալութեան կը խնդրեմ մի անկիւն չընորհել ներկայիս մերձակայ թուղթ մէջն մէջ ընդունելով կանխաւ յարգական ողջոյնս։

Փոխ. Առաջնորդ Ճանիկի
ՄԱՄԲՐԷ Ծ. Վ. ԲԶՆՈՒՆԻ

24 մայիս 1884
Զարշամպա

ԱԶԳԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոդաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը հրատարակէ ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ մայիս ամսոյ նուիրատուաց անուանքն։

Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հայր 756 արծաթ դահեկան.

Գեր. Տ. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նարպէ 108.

Գեր. Տ. Եղիշէ վարդապետ Այվազեան 100.

Արժ. Տ. Յովհաննէս Աւագ Քահանայ Մկրեան 60.

Արժ. Տ. Մանուէլ Քահանայ Անդրէասեան 20.

Մեծապատիւ Տկարք

Մ. Յակոբ Գուլումճեան (մատաղի համար) 432. Մաքուրեան Եղբարք 324. Սամաթիոյ խնամատար Պատուարժան Միւթենէ՝ ձեռամբ Կարապետեան Մինրան էֆէնտիի 220. Գրիգոր Ղազարոսեան (բապուճէի) 108. Արթաքի Աշոտ Բաքազեան 108. Ազն. Նեմզուր Քէրէստէճեան՝ ձեռամբ Միքայէլեան Ղազարոս էֆ.ի 100. Գիւլիւք Միւսէթ խանի սենեկապետք եւ բեռնակիրք 100. Խավեար խանի սենեկապետք եւ բեռնակիրք 75. Յակոբ Մարտիկեան 34. Խաչատուր Հիւսավէրտեան 53. Նուրիճան Իփէկեան 48. Միքայէլ Զալուքճեան 47 1/2. Գէորգ Տէմիրճեան 40. ի Գումգափու Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հացագին ապրիլ ամսոյ 20. Մ. Յարութիւն Խաչուկեան Նիկոմիդացի 20. Ամն. 20.

Գումար 2813 1|2։

Հանգուցեալ մեծանուն Ժորժ Զարիֆի իւր կենդանութեան 200 օսմ. ոսկւոյ գումար մը կտակելով բարեպաշտական հաստատութեան մը համար, Ամեն Տ. Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հայրն զայն Ազգային Հիւանդանոցի հաստատութեան յատկացընել արժան դատեց, զոր ստացանք հանգուցելոյն բարեպաշտուհի Տիկնոջ՝ Էլէնի Զարիֆի ձեռամբ։

Յակոբեան Մեծապատիւ Յովհաննէս էֆէնտի, որ Ազգ. Հիւանդանոցի հաստատութեան օգնել իւր մտածմանց առարկայներէն մին ըրած է, բարեհաճեցաւ նուիրել մէկ հակ ամերիկան պիդոէ ընտիր տեսակէն։

Ազն. Օրիորդ Քրիսանոյշ բարեհաճեցաւ նուիրել իւր հեղինակած «Զբօսանք ժողովրդեան կամ վիճակք» անուն տետրակէն 350 օրինակ։

Բերայի հացագործներէն Գէորգ աղա Պոյաճեան՝ ինչպէս ամեն տարի, այս տարի եւս բարեհաճեցաւ նուիրել թէ՛ Ս. Համբարձման տօնի եւ թէ՛ Ազգ. Սահմանադրութեան տարեդարձի առթիւ 904 քիլօ խաս հաց։

Յովսէփ Սրովեան 1 ընտիր ոչխար.

Գումգափուցի ձկնորս Մ. Մարտիրոս 48 հօխայ ստավրիթ ձուկ.

Ս. Ղ. Պարթիզպանեան 300 հատ սիկարի թուղթ.

Եղիազար Մուրատեան 5 օրինակ Ծաղիկ Արդի Մատենագրութեան։

Ի Մարսիլիա ընակեալ դեղավաճառ Մ. Թոմոզիի բարեհաճեցաւ նուիրել

6 փաքէթ թէ մոնդանէլ տը լա Գորս
6 Տուփ բաղ բէքթորալ
6 » ֆարին ալիմանդէ տը Լէօլ
3 չիլ լիքէօր անդի արտրբիդիգ
6 » վէն տը Գինա.

Այս առթիւ Հոդաբարձութիւնս իւր չնորհակալիքը կը յայտնէ հետեւեալ պարոններուն՝ Յարութիւն Կիւլվէրտեան Վանեցի, Յովհաննէս Վանեցի, Կարապետ Կարնեցի, Յակոբ Վանեցի, Յովհաննէս Կարնեցի, Մարտիրոս Կարնեցի, Յովհաննէս Գաղատացի, Մարգար Վանեցի, Յակոբ Վանեցի, Պետրոս Կարնեցի, Յարութիւն Եւդոկիացի, Յարութիւն Վանեցի, Գրիգոր Վանեցի, Թովմաս Վանեցի, Յարութիւն Վանեցի, Պետրոս Վանեցի, Ներսէս Կարնեցի, Կարապետ Վանեցի, Յարութիւն Բաղէշցի, Աւետիս Վանեցի, Մարգար Վանեցի, Յարութիւն Պարտիզակցի, Յովհաննէս Վանեցի եւ Պետրոս Վանեցի, որք թէ՛ Ս. Համբարձման տօնի եւ թէ՛ Ազգ. Սահմանադրութեան տարեդարձի առթիւ տրուած սեղանոց անձնուիրաբար ծառայեցին։

Մնամք յարգանօք
ի դիմաց Հոդաբարձութեան
Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր Վասն Ատենապետի
Տէր. Կ.-Պ.-Ղեր. Յովհ. Էֆէնտի
1 յունիս 1884
Կ. Պոլիս.

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մէջտեղ Ընկերութենց Հայոց

Ն. Տէր-Ղեւոնդեան

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒ Ա. ՏԱՐԻ

Այբբենարան և սկզբնական ընթերցարան փոքրահասակ մանուկներու համար

Եօթներորդ տպագրութիւն

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով. Կեդրոնատեղին է Հայոց Միացեալ ընկերութեանց դրատեղեակն, Կալաթա, Կէօյէ Օղլու խան, թիւ 12։

Գին եւ դեղչ անփոփոխ

Ծանօթ. — Հայոց Միացեալ ընկերութեանց կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։

ՏՈՒԹՈՐ ՃԵԼՂԱԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ իւր յանախորդաց ամեն կերպով դիւրութիւն ընծայելու համար այս անգամ իւր հիւանդ ընդունելու տեղը փոխադրած է Ղալաթիա, Քոմիսիոն խանի դրան դիմացը, Խավեար խանի դրան կից թիւ 13 տունը, ուր ամեն օր պիտի գտնուի, կիրակի օրերն ալ առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Գաղղիական, միզանցքաորսրքման եւ ամեն կարգի ծննդական գործարանաց վերաբերեալ ախտեր դարմանելու՝ որք են իւր մասնագիտութիւնն։

Յ. Տ. ԾԱՆԷԹՈՅԻ ՊԱՆՔԱՆ

1881 տարւոյ Սերպիական 0/0 3 փոխառութեան արժէթղթոց վճակահանութեան շահող թիւերն են.

Սէրի	Թիւ	Ֆրանկ
1463	1	500
»	34	500
4693	11	10000
»	25	500
»	38	1000
»	39	500
5369	20	100000
»	24	500
»	31	4000
»	31	1000

Միւս 3 սէրիներու, այն է 1463, 4693 և 5369 սէրիներու 140 թիւերուն իւրաքանչիւրն 100 ֆրանք շահած է։

Պարգեւներն ստանալու համար պէտք է դիմել առ

Յ. Տ. ԾԱՆԷԹՈ
Ղալաթիա, Քոմիսիոն խան, թիւ 18

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒՔԻՒՃԵԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Էվրօքաքեարի սիյահ եուն չէ-բիտ արշունը ալթիդ եէթմիշ իւչ պին պէշ եիւզ իկիրմի տօգուզ, արշընը ճէտիտ էլլի պին, պէհէր արշընը ճէտիտ սէքիզ բարա.

Էվրօքաքեարի կիւյէզ եուն գայթան արշունը ալթիդ եիւզ եէթմիշ ալթը պին տէօրթ եիւզ եէթմիշ, արշընը ճէտիտի եիւզ իկիրմի պին, պէհէր արշունը ճէտիտի եէտի բարա իւչ ահճէ.

Սայա իբլիկի գըյէի ալթիդ իւչ եիւզ եէթմիշ տէօրթ, գըյէի ճէտիտ տէօրթ եիւզ սէքսէն, պէհէր գըյէի ճէտիտի գըրդ ղրուշ օթուզ բարա.

Սարը թէլ գըյէի ալթիդ տէօրթ պին եիւզ ալթմըշ իքի, գըյէի ճէտիտ պէշ պին իւչ եիւզ գըրդ, պէհէր գըյէի ճէտիտի օն իւչ ղրուշ.

Էօքյէ միսմարը գըյէի ալթիդ իքի պին սէքիզ եիւզ սէքսէն իւչ, գըյէի ճէտիտ իւչ պին եէտի եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտիտի իւչ ղրուշ օն բարա.

Պաչը միսմարը գըյէի ալթիդ իւչ եիւզ օն պիր, գըյէի ճէտիտ տէօրթ եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտիտի օն պիր ղրուշ.

Պաչսըզ միսմար գըյէէի ալթիդ իւչ եիւզ օն պիր, գըյէէի ճէտիտ տէօրթ եիւզ, պէհէր գըյէէի ճէտիտի իւչ ղրուշ։

Թէլ միսմարի գըյէէի ալթիդ եէտի եիւզ եէթմիշ տօգուզ, գըյէէի ճէտիտ պին, պէհէր գըյէէի ճէտիտ սէքիզ ղուրուշ։

Գափսօլ ատէտ պիր միլիօն, պէհէր պին ատէտի եիւզ փարայ։

Ալթը գալթը պէշ եիւզ եարտալը մագարա իբլիկի ատէտ պին, պէհէր ատէտի իքի ղուրուշ։

Բալանտէք պէղի արշունը ալթիդ պին եիւզ իքի, արշունը ճէտիտ եէտի եիւզ էլի, պէհէր արշունու ճէտիտի իւչ ղուրուշ օն փարայ։

Լասթիք, արշունը ալթիդ իքի եիւզ եիկիրմի, արշունը ճէտիտ եիւզ էլի, պէհէր արշունը ճէտիտ օն ղուրուշ։

Բօյին շերիտի արշունը ալթիդ եէտի պին տօգուզ եիւզ գըրդ պիր, արշունը ճէտիտ պէշ պին տէօրթ եիւզ, պէհէր արշունը ճէտիտի պիր ղուրուշ։

Ճիզմէ շերիտի արշունը ալթիդ էլի ալթը պին եէտի եիւզ ալթմըշ տէօրթ, արշունը ճէտիտ օթուզ սէքիզ պին ալթը եիւզ, պէհէր արշունը ճէտիտ ղուրուշ պիր։

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իլէ պէյդօղ տէպպաղիանէսինէ իլթիքաղ օլունան նիւմունէլէր իլէ շուրուտի մուգարբէրէսինէ թէվֆիզան միլպայտա օլունաճագ պալատէ մուրագգամ իւլ մըզտար օն տէօրթ գալեմ էշնա ֆիլթը մուրագգասէլէր իլէ թալիպլի էօհտեսինտէ օլուպ, հաղիրանը բումինին օն սէքիզինճի բարար իրթէսի կիւնինէ գասար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլ իճրա, մէղքիր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթա իթմէկէ թալիպ վէ օն տօգուզունճը սալը կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլինէ բաղիպ պուլունանլարը մագամը սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

10 հաղիրան 1300 — 2

ՊՈՍԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Ճէնուտը ճէնապը միւլիւքանէ մուայէնաթը իլուն միւպայտա օլունաճագը եվվլճէ իլան գըլընան ԼԱՀՄԸՆ պէհէր գըյէյի ճէտիտի պէշ ղուրուշա օլարագ, շերայիթի մուգարբէրէսի իլէ թալիպի էօհտեսինտէ օլուպ, իշպու հաղիրանը բումինին օն ալթընճը ճուսա իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ օն սէքիզինճի փազար իրթէսի կիւնի տաախի թէքարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան իմայէ թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

12 հաղիրան 1300 — 3

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ հովանեաւ, Կ. Պոլսոյ և Օտիսայի

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալլանօ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Ամֆէլը	3,000	Մարեկէ	4,500
Աբչօ	1,300	Մարգարէ	2,500
Պուսանօ	3,500	Մէլը	2,000
Պօրտֆինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավը	2,000	Օֆելը	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանդօ	3,000
Գուլէբօ	2,500	Օդրդօ	4,500
Գամբօ	2,100	Բուէնֆէ	2,000
Գարդօ	2,000	Բուլէրմօ	1,200
Գօմօ	2,700	Բուլէրմօ	3,200
Տէրօ	2,500	Բուդէրէ	1,700
Տօֆինօ	1,800	Քէրդօ	2,800
Տրաւօ	2,600	Ռիւլդօ	4,400
Էրարդօ	2,600	Ռիմալդօ	3,200
Ֆաֆօն	800	Ռօլը	3,000
Ֆէրօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինէ	1,600	Ռօմօ	3,500
Կուլէլմօ	5,500	Սաբրինօ	4,000
Կէրտանօ	2,200	Սաֆֆօ	2,000
Կօզը	1,800	Սիլվէյրօ	2,000
Կրօտանօ	2,200	Սէրենդրօ	4,500
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ռիլբը	3,000
Հիթուլէօ	3,000	Թինէրէ	1,500
Հիմանդերդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճէնօ	2,500	Քանդրօ	3,600
Քիլօ	2,000	Եէտրօ	3,600
Քօզը	2,200	Զէդրա	1,000
Լէօ	2,000	Զերօ	140

Բուլէրմօ շոգենաւն, նաւապետ Կորտոն յուլիս 1ին Անգլիայէն ասա կ'ըսպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Թուլէտօ շոգենաւը, նաւ. Մոնրօ, Անգլիայէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով, եւ իւր բեռը պարպելէ յետոյ Օտէսա պիտի ուղեւորի։

Ուղեւորներու համար ամէն դէպրուին կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՆՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ Գործակալ

թիւ 17–18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէջիրլիկանի Դիք. բանող շոգենաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանբուռա	4,200	Ոդէրօ	3,000
Ֆարօ	4,000	Նէբրէս	3,000
Օսմանլի	4,000	Բէրա	3,000
Սէսսարէօ	3,250	Ադրանդէ	1,700
Թեպէ	3,250	Լօրէս	800
Մակսալը	3,250	Օլինդա	800
Մարեմիս	3,250	Սէնէլ	700

Ֆարօ շոգ. նաւ. Քուբբը Լիվերբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս արդարուած են ճանապարհներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ. Գործակատար

Մէջիտանլըգ փողոց, Պոլիս

Ցնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,

ՃԷՅՄՍ ՍՈՍ եւ ԸՆԿ.

31, Ճէյմս Սթրիդ, Լիվերբուլ

Գործակալներ

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ Ընկ.
Ալժէ	Է. տը Լաքրուա
Պէրութ	Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ.
Կ. Պոլիս	Ճ. Վ. Ռիթոլ եւ Ընկ.
Դարդանէլ	Է. Կրէչ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմոսի եւ Ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ Ընկ.
Զմիւռնիա	Ռ. Ռիթոլ եւ Ընկ.
Շիրա	Ն. Ռ. Բէդրոբուլոյ

ՌՈՒԻՆ

Ամէրիկան ընկերութեան Ադոհովութեան հրդեհի դեմ

Գիներու եւ այլ տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ

Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մէյտանլըգ փողոց

կամ Ղալաթիա, Ատա խան թիւ 9։

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ուր ոտքը դանդ մ'անդամ կը բռնէ Լիվերբուլ և Մէջիրլիկանի Դիք.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանթ	7,000	Մալթա	3,000
Ադրիա	3,000	Մարսէյ	2,500
Ալիքէ	3,000	Նանր	2,500
Պոդենա	4,600	Բաւանդ	5,000
Պոնտվէ	3,800	Բրինդիզի	3,200
Պալերմ	2,500	Բուլոնիա	3,000
Պիֆինիշ Քոնգ	1,200	Սիրվիա	7,800
Սեֆիլանիա	5,000	Սէրա	4,600
Քարթաճենա	4,700	Սարսինա	3,000
Շերբուրկ	2,000	Սամսուն	3,000
Տեվերա	2,500	Սիրոն	3,000
Կուլէա	4,000	Թրիեսթ	3,000
Քէրար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարսիլիա	3,000		

Քէրար շոգենաւը, նաւ. Ճանէս, յունիս 27ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի։

Սառրագրեալս արտօնութիւն ունի ճանբարդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորք եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր տակաղներով։

Դիմել առ

ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ, Գործակատար.

թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա։

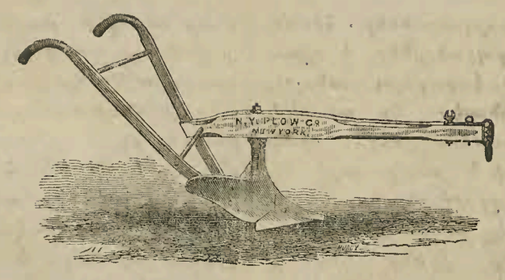

Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի երկրագործական գործիքներ։ Զանազան տեսակ արօրներ։ Մսրացորեն վար տուող գործիք, մեծ և փոքր։ Ցորեն մաղելու գործիք մեծ և փոքր։ Քրքիջ ու խոտ ջարդող գործիք։ Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով դարձող մեքենայ։ Պարտէզի գործիքներ։ Հրդեհի փողը ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ։ Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք։ Ջիերու և արջառաց կերը մանրելու աղօրիք, և այլն և այլն։

Ամերիկեան վաճառատուն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսէլիայէ և Բոնէլ Դիք. կանոնաւորապէս բանող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի և արագ ուղեւորներ

Տրապզոն, Պաթում եւ Բոզի պիտի երթայ և Սէյշ շոգենաւն, որ յունիս 18ին Մարսիլիայէն եւ յունիս 25 ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'Անտիլէ, որ պիտի մեկնի յունիս 30 իրիկուան ժամ 4ին։

Նաւագնէքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՈՔԷ ԲԸՊՈՒԼ

Մոսհանէ փողոց, թիւ 141

VICHY

ՎԻՇԻ

ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՋԵՐՄՈՒԿՔ

(Ֆրանսա, է Գաբրան Ալլիէ)

Սեփականութիւն Ֆրանսական իշխանութեան.

SAISON DES BAINS

ԵՂԱՆԱԿ ԲԱՂԱՆԵԱՑ

Վիշիի հաստատութեան մէջ, որ Եւրոպոյ ամենէն լաւագեղեցիներն մին է ամեն տեսակ բաղնիք և տուչ կը գտնուի ի դարմանումն ՍՏԱՄՈՒՔԻ, ԼԵԱՐԴԻ ՓԱՄՓՈՒԹՅԻ հիւանդութեանց, ԱՒԱԶԱԽՏԻ, ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ, ՑՕԴԱՑԱՒԻ, ՄԻԶԱԿԱՆ ՔԱՐԱԽՏԻ եւ։

Մայիս 15էն սեպտեմբեր 15 ամեն օր գրօսարանին մէջ Թատրոն և Նուագերգութիւն. — Պարտիզին մէջ երաժշտութիւն. — Ընթերցատուն. — Կանանց յատկացեալ սրահ. — Սրահ խաղերու, խօսակցութեան և գնուած խաղերու։

Բոլոր երկաթուղիք Վիշի կը տանին։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմելու է Ընկերութեան, Պուլվառ Մոնմարթր, թիւ 22, ի Փարիզ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 13 յունիս.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա	3 ամիս,	ղրշ. 110, 5
		Անգլ. լիր
Փարիզ	3 »	Ֆր. 22,92 ½
		Օսմ. լիր

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմ. Քոնս. գոցուեցաւ	8,19
բացուեցաւ	8,19 ½
կէս օրին	8,18
Եգիպտ. միացեալ բաց. ոսկի	63,
Բումելիի երկաթուղի	41,50
	Անգլ. լիր
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	3,50
» Օթօման	3,50
Կ. Պոլսոյ Պանքան	6,10
Քրէտիի Ժէնէրալ 6 %	Օսմ. լիր 7,15
Փոխ. 1863 (Մուրատ.) 6 %	Ֆր. 54,
» 1865 » 6 %	49,
» 1869 (Բինար) 6 %	44,
» 1872 (Պան տիւ Թրէզոր)	16,25
» 1873 (Բինար) 6 %	39,
Լուրիում	107
Թրամուայ Օսմ. լիր	290
Թղթադրամ	
Հէվալէսիզ	10
Բէբօր	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 24 յունիս

Անգլ. Քոնս.	100 ½
Օսմ. »	7
Փոխ. 1865	10
» 1869	8 ¾
» 1871	65
» 1872	15 ½
» 1873	7 ¾
» 1877	77
Պանք Օթօման	14 ⅞
Ռուս. փոխ. 73ի	89 ⅞
Եգիպտ. միացեալ	57 ⅝
» արտօնաւոր	81
Տայրա Սանիէ	56 ½
Փոխ. Ռօչիլա	31
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	25 374
	Փարիզ 24 յունիս.
Գաղղ. Քոնս. 3 0/0	77,25
» » 4 ½ 0/0	107. 52 ½
Օսմ. Քոնս.	7, 72 ½
Փոխ. 1865	Ֆր. 50
» 1869	48
» 1873	40,
Օսմ. Երկաթուղի	40,75
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	542 50
Պանք Օթօման (գ. կ.)	625,
Քրէտի Լիոնէ (գ. կ.)	546 25
Ռուս. փոխ. 5 առ 0/0 (1877)	97
» » Արեւելեան	
Իտալ. Քոնս.	95,90
Եգիպտ. միացեալ	286 25
Փոխանակագիր Լոնտրայի վրայ	25,19
	Վիէննա 24 յունիս.
Փոխ. Լոնտրայի վրայ	122,10
Բումելիի երկաթուղի	20,

ԿԷՍ ՕՐ 4,19

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

—o—

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. եւ Հ. ՔԻԻԶԻԻՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան ըղբաղելով՝ հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խընայած չըլլալիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարակութեան։ Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար, դեղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Եէնի-Ճամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ՝ նոյնպէս կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւչիւքեան եղբարք» անուամբ դեղարան եւ մթերանոց (տէբոզիթօ) մ'ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով չինուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին։ Առնցմէ զատ ամեն ատեն գործածուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ, Նորվէճիոյ չօքօլա, քոնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին։ Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով, եւ մեծ խնամով կը պատրաստուին։ Առնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն։

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆ

—=—

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

CIGARETTES ANTI-ASTHMATIQUES

ՍԻԿԱՐԷԹ ԱՆԹԻ-ԱԶՄԱԹԻՔ

Հոլանտայի Զայթ քաղաքէն դեղագործ Պ. Քրաբէյլէն եւ Հոլմի շնչարգելութեան դէմ հնարած սիկարէթներն են։

Շնչարգելութիւնն, ինչպէս նաեւ կուրծքի ցաւերն այս սիկարէթներու գործածութեամբ իսպառ կ'անհետին։

Կը գտնուի դեղավաճառաց եւ դեղագործաց քով։ Կեղծէն զգուշանալ։

Կ. Պոլսոյ մէջ միակ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Մաքսատան դիմաց, Կէօչէ օղլու խան, թիւ 6 եւ 7 Պ. Զէրվաթիի վաճառատունը։

EXTRAIT COMPLET DE QUINQUINA

Հոլանտայի Զայթ քաղաքէն դեղագործ Պ. Քրաբէյլէն եւ Հոլմի քընաքնայի օշարակն է։

Եւրոպիոյ բոլոր նշանաւոր բժշկաց կողմէ հաստատուած է եւ Փարիզի, Լոնտրայի, Պէրլինի, Վիէննայի, Հռոմի եւ ուրիշ քաղաքաց գլխաւոր հիւանդանոցաց մէջ կը գործածուի։ Նիհարութենէ եւ արեան պակասութենէ յառաջ եկած տկարութիւնը, եւ ծերութենէ յառաջ եկած անզօրութիւնը փարատելու համար ամենաազդու դեղն է։ Սխորժակը կը բանայ եւ գլխաւորաբար ծննդաբեր կանանց յոյժ օգտակար է։ Տենդի դէմ ալ զօրաւոր դեղ է։

Կեղծէն զգուշանալ

Սրուակին գինն է 20 ղրուշ։

Կը գտնուի ամեն դեղավաճառաց եւ դեղագործաց քով։ Մայրաքաղաքիս մէջ միակ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Մաքսատան դիմաց, Կէօչէ օղլու խան, թիւ 6 եւ 7, Պ. Զէրվաթիի վաճառատունը։

BONBONS DE TAMARIN

Հոլանտայի Զայթ քաղաքէն Տոքթէօր Քրաբէյլէն եւ Հոլմի հնարած շաքարներն են։

Այս դեղն, ախորժահամ եւ զովացուցիչ պտուղներէ պատրաստուած լինելով, ամեն տարիքէ եղող անձինք, նոյն իսկ մանուկներն եւ անզօր մարդիկ եւ ծննդաբեր կանայք իսկ կրնան գործածել։ Զօրաւոր դարման է պնդութեան, թանչի, սաստիկ գլխացաւի եւ արեան ի մի վայր հաւաքման դէմ։

Կեղծէն զգուշանալ.

Կը գտնուի ամեն դեղավաճառաց եւ դեղագործաց քով։ Գինն է 10 ղրուշ։ Մայրաքաղաքիս մէջ միակ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Մաքսատան դիմաց, Կէօչէ օղլու խան, թիւ 6 եւ 7 Պ. Զէրվաթիի վաճառատունը։